

FRANCESC TORRAS

A voltes, les grans històries comencen per una casualitat. Si parlem de la història del Francesc Torras, podríem dir que la seva història no s'allunya massa de la de molts altres terrassencs de la seva generació. Nascut l'any 1940 a la carretera de Rellinars, fill del Francesc i la Maria, una parella treballadora. Quan tenia 14 anys, com molts altres, va haver de posar-se a treballar per portar un sou a casa i estudiar mestria industrial tèxtil a les nits a l'escola industrial. Fins i tot, la seva història d'amor amb la seva dona, la Maria dels Àngels, va començar amb una postal típica de coneixença d'aquella època, ballant sardanes als jardins del costat de l'escola industrial. Una història d'amor, d'altra banda, que té molt a veure en la distinció que s'atorga avui al Francesc Torras. I és que, en el fons, el relat que anem a explicar és una història de parella, un èxit treballat i compartit. Vaja, si els organitzadors del Social m'ho permeten, diríem que és un premi "ex aequo" entre el Francesc i la Maria dels Àngels. La història d'aquesta parella va començar quan tenien 15 i 16 anys, van estar vuit anys festejant i ja en porten 52 de casats, amb tres fills i sis néts. Aquest no és el motiu que avui homenatgem el Francesc, però hi té molt a veure.

El Francesc i la Maria dels Àngels, a més, fan que tota aquesta convivència sembli ben senzilla d'assolir. El seu secret, en el fons, ha estat compartir idees i, com diuen ells mateixos, creences. D'ençà que van casar-se van constituir una colla d'amics en un grup de matrimonis a la parròquia de la Santa Creu i l'amistat avui dia encara perdura. Se'ls nota quan parlen que entenen igual la vida, que el món que tenen al voltant els hi importa i que han compartit l'empenta que fa possibles els èxits de la vida quotidiana.

Aquests èxits durant anys van centrar-se en la família, en implicar-se en l'educació dels fills a l'escola amb la junta de mares i pares, en el seu món de la parròquia, en cuidar dels seus propis pares quan es van fer grans. Ara, com dèiem, a voltes les casualitats arriben en el moment que han d'arribar per començar petites grans històries increïbles.

Això és el que va passar a volts de l'any 2004 quan el Francesc i la Maria dels Àngels estaven passant un cap de setmana de descans al monestir de Sant Benet de Montserrat. A l'hora de dinar van escoltar a una persona explicant en una conversa a prop seu coses sobre Guatemala. Hi ha moments en què un, per més que ho intenti, no pot deixar de parar l'orella davant una història fascinant. I ells no ho van poder evitar. Així que, en acabar aquella conversa es van acostar a aquella desconeguda, li van confessar la indiscreció i li van demanar que els hi expliqués millor allò que havien escoltat d'esquitllentes. Es tractava de Maria Teresa Malagarriga, una religiosa dominica de Manresa que portava prop de 30 anys treballant al país centreamericà en educació.

Aquesta es va mostrar encantada d'explicar-los l'experiència i, al vespre, a l'hora de sopar, varen tornar a parlar amb ella per saber més coses sobre la seva tasca.

Els hi va plantejar una realitat llunyana i dura on l'ordre de la religiosa gestionava 5 o 6 escoles per gent molt pobre, en un país on el govern destinava molt pocs recursos per educació i, a les zones indígenes, encara menys. Analfabetisme, gana, condicions precàries de vida...

Es van quedar tan sobtats que, en tornar a casa, no van poder deixar de banda tot el que havien escoltat i es van proposar que "allò ho havien de veure". El repte arribava, a més, en un moment on les obligacions familiars havien desaparegut i es van posar a treballar-hi.

El primer pas va ser posar-se en contacte amb els matrimonis amics seus i explicar-los la història i preguntar-los si s'apuntarien a aquella aventura. De les 14 persones amb les quals van parlar inicialment, ningú els hi va dir que no. Van localitzar a Maria Teresa Malagarriga i aquesta es va avenir a baixar a Terrassa i explicar al grup el que ja els hi havia relatat a ells.

A partir d'aquí ja van començar a girar els engranatges per tirar endavant un projecte nascut del no-res. Després d'un parell de reunions i algunes votacions van decidir anomenar-se "**Oberts al Món**", un nom que és tota una declaració d'intencions.

Tot plegat, començava al gener de l'any 2005 i a l'agost el Francesc i la Maria dels Àngels, acompanyats per un matrimoni d'amics seus, van viatjar per primera vegada a Guatemala per conèixer de primera mà aquella realitat.

El primer lloc on aterren és a **Santa Cruz del Quiché** on tenen un primer xoc amb la realitat. A part dels nombrosos nens de famílies pobres dels poblets dels voltants, el Francesc recorda el primer dia quan van sortir de l'escola i els van portar a visitar la casa d'una de les famílies que tenien els nens escolaritzats al centre. Així visiten la casa del Francisco on viuen en un habitatge precari i amb el terra erm onze persones. Estan allà a dins, veient l'estat del sostre, es van preguntar "I si un dia plou aquí? Com deuen viure?" Doncs bé, no havien passat vint minuts, que va començar un ruixat i van ser testimonis de com l'aigua començava a escolar-se per tot arreu fins a convertir en poca estona el terra sec de dins la llar en un fangar.

Aquella primera experiència els hi quedaria gravada, però a la segona parada del viatge, a **Teleman**, les condicions que observaren s'agreuaren. Es van trobar amb què l'escola que visitaven era enmig la selva i els nens i nenes per anar o tornar de l'escola havien de fer llargs trajectes, molts d'ells descalços per no tenir ni sabates. Només un detall inhòspit d'una infància desnodrida i llunyana per nosaltres on la vida s'obre camí en cases fetes de canya, teulades de fulla de palma i on la llum i l'aigua corrent a les petites llars són luxes llunyans i desconeguts en petits nuclis de població disseminats pel territori.

Ara bé, la realitat més punxeguda els esperava a la tercera i darrera parada d'aquell viatge, quan van arribar a la capital del país i a l'escola situada al **Basurero**. Com el seu nom indica, una deixalleria colossal amb una comunitat vivint entre la brossa i sobrevivint del que treuen d'aquesta. Allà, l'escola que visiten és un petit oasi enmig l'entorn, neta i ordenada per acollir els fills dels anomenats "**guajeros**" i que es dedica a apartar els nens i nenes unes hores d'una realitat aberrant on la violència, l'alcohol i els maltractaments són norma general per atorgar-los, així, dins l'escola, un espai d'aprenentatge i valors com l'amistat o la responsabilitat que els allunyi de la realitat que els hi ha tocat viure. Més enllà del centre escolar, el grup de viatgers terrassencs també va tenir l'oportunitat aquí de visitar directament l'assentament, un lloc perillós i inhòspit on van poder accedir gràcies a **Doña Altagracia**, una dona veïna del Basurero que, amb l'ajuda del seu fill, els va guiar i protegir pels carrers laberíntics

entre les barraques i els va explicar en directe com és el dia a dia d'aquells qui viuen de la brossa.

Com us podeu imaginar, en tornar de Guatemala, la idea de no quedar-se amb els braços plegats es referma i **Oberts al món** comença a caminar. Evidentment, ni el Francesc Torras, ni la seva dona ni l'entorn d'amics que es va sumar a l'aventura podien recórrer a un manual d'instruccions a l'estil de "*Crei la seva pròpia ONG en tres dies*". Aquí, com amb qualsevol projecte solidari, hi va jugar la tossuderia i les ganes de canviar les coses, amb l'inestimable valor afegit del caràcter organitzat i tenaç del Francesc Torras, amb tota una vida professional dedicada a trastejar amb els comptes: una experiència inestimable per encarar tots els reptes que s'anirien proposant des d'aquell moment.

El primer projecte, de fet, neix de la visita que explicàvem a casa del Francisco a la primera parada del viatge on, gràcies a una recollida de diners entre amics i coneguts aconseguen el suficient per a poder-los fer una casa nova a aquella família.

Oberts al Món serà a partir d'aleshores un projecte petit però ambiciós basats en primer terme en el padrinatge d'infants per cobrir-los la seva educació. Una iniciativa enfocada cas per cas i que permès més de 1000 apadrinaments en aquests més de 10 anys de vida de l'organització, a força d'anar donant a conèixer el projecte amb el boca-orella. La Maria dels Àngels, per entendre com s'ho fan per anar treballant, explica que no desaprofiten mai cap ocasió. Pot trobar-se un dia anant al metge i davant una pregunta intranscendent com "Què? Com han anat les vacances?" començar a explicar el darrer viatge a Guatemala i trobar-se com qui no vol la cosa amb un altre padrí per un infant o col·laborador desinteressat. I és que aquí, no es desaprofita cap oportunitat.

Des de l'inici d'aquesta aventura han sabut caçar al vol qualsevol opció per fer quelcom nou per millorar la vida d'aquestes zones de Guatemala que el destí els hi havia posat al davant.

Cada any el Francesc i la Maria dels Àngels han tornat al país centreamericà acompanyats per mostrar la realitat en la qual han decidit incidir a alguna persona pròxima, veure a tots els infants que tenen apadrinats i com evolucionen en els seus estudis i, per descomptat, prendre apunts per possibles nous projectes a desenvolupar.

Així, s'han anat involucrant amb iniciatives concretes per crear aules d'informàtica o tallers de fusteria a les escoles, però també han sortit fora per canviar la realitat dels entorns on estan ubicades. Aquest és el cas de **San Miguel de Uspantán** on van començar a visitar els diferents nuclis de població disseminats pel territori selvàtic i detectant la necessitat de construir-hi escoles per donar accés a l'educació a la seva infància.

El Francesc Torras explica que mai, per dura que fos la realitat que tenien al davant, han exclamat un "Això us ho arreglarem". Prenen apunts, ho analitzen i, tornats a casa, cerquen els camins per poder tirar endavant els canvis. Així és com el Francesc s'introduí en el món de demanar subvencions a l'Ajuntament de Terrassa per obtenir ajudes. Un camí que els ha portat a la construcció, des de l'any 2010, de 15 escoles, donant a conèixer la nostra ciutat i portant el cartell de "**Terrassa Solidària**" fins a un

petit racó de món que necessitava que algú com aquest terrassenc de l'any s'hi interessés.

Aquesta és l'empenta del Francesc Torras i la Maria dels Àngels. La voluntat de fer còmplices als altres d'un esperit solidari en el qual creuen fermament. No hi ha projecte que no es pugui plantejar a una persona, a una empresa, un banc o a l'Ajuntament per tirar-lo endavant si l'esforç pot obtenir resultats pràctics.

Els anys, a més, passen. I d'aquells primers apadrinaments i projectes inicials se n'han anat traspuant resultats. De l'escolarització bàsica s'ha passat en els darrers anys també a projectes de beques per estudis superiors i, des de fa quatre anys, han pogut veure com se'ls hi van graduant nois i noies de grau mitjà o superior. Persones que han begut de la solidaritat i que, al seu torn, al sobreposar-se de la misèria en la qual van néixer, són corretja de transmissió d'una empenta al desenvolupament, ajudant als seus propis germans, famílies i comunitats a tirar endavant.

Com veieu, d'aquella conversa casual fa onze anys amb una monja manresana n'ha nascut tot un projecte de parella, d'amics, de barri i de ciutat. Una idea basada en la creença intrínseca d'un terrassenc senzill però tenaç convençut que les coses es poden canviar si un s'ho proposa.

Segurament són molts els terrassencs i terrassenques que no havien sentit mai a parlar **d'Oberts al Món** i no coneixen el Francesc Torras. I això, en el fons, és el que dóna raó de ser a un acte com el que avui celebrem aquí. No ho oblidem. Terrassa està conformada per persones extraordinàries que, cada dia, amb el seu esforç, amb els seus somnis, intenten fer d'aquest món un lloc un pèl millor.

El Francesc, acompanyat de la Maria dels Àngels i tota la gent que han engrescat, han portat el nom de Terrassa fins a Guatemala. Ara, només tenir-los de veïns fa que aquesta ciutat sigui una mica més gran.

Així que Francesc, només queda dir-te, enhorabona Terrassenc de l'any.